"De Wekker", november 1955, 9e jaargang, nummer 9.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

9e Jaargang - November 1955 - Nr. 9

De Wekker

Maandblad van de Vereniging van Personeel in dienst bij De Rotterdamsche Droogdok Maatschappij en Scheepsbouw Mij „Nieuwe Waterweg" W. E. K.

Opgericht 21 April 1944
Kon. erkend 16 Mei 1951

REDACTIE-ADRES: STREEFKERKSTRAAT 4B - ROTTERDAM-Z.
SECRETARIAAT: M. P. v. d. BORDEN, KORTEBRANTSTRAAT 37 - ROTTERDAM - TELEFOON 128643

Nieuwe opdrachten

★

1955 is voor de R.D.M. wel bijzonder belangrijk, gezien het aantal opdrachten dat wij dit jaar voor de bouw van schepen mochten boeken.

In ons nummer van Maart j.l. maakten wij de opdracht van 2 schepen voor de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd bekend onder de bouwnummers 294 en 295.

Ter gelegenheid van de officiële overdracht van de Kabylia spraken we in ons Juni-nummer de hoop uit, dat de opdracht van de Shell nog weer door een nieuwe mocht worden gevolgd. Die hoop is vlugger verwezenlijkt dan we dachten, want in September j.l. ontvingen wij weer opdracht van de Shell voor 4 tankschepen, en wel 2 van 18.000 en 2 van 32.000 ton draagvermogen. Ze zullen door ons gebouwd worden onder de bouwnummers 296, 297, 298 en 299.

De twee laatstgenoemde schepen behoren tot de z.g. supertankers en zullen de grootste tankschepen worden, tot nu toe door ons gebouwd.

Als klap op de vuurpijl werd ons 26 October j.l. door de N.V. Mailschip „Rotterdam", (Holland-Amerika Lijn) opdracht gegeven voor de bouw van het mailschip „Rotterdam", een schip dat ongeveer zo groot zal worden als de „Nieuw Amsterdam"; ons bouwnummer 200. Een aardig toeval is dat de opdracht voor dit schip volgt op die voor de bovengenoemde tankschepen en dat het dus gebouwd zal worden onder ons bouwnummer 300. De naam „Nieuw Amsterdam" werd eerst kort voor de tewaterlating bekend gemaakt; voordien noemde we het de „R.D.M. 200". Nu kunnen we echter gerust gaan spreken over de „Rotterdam".

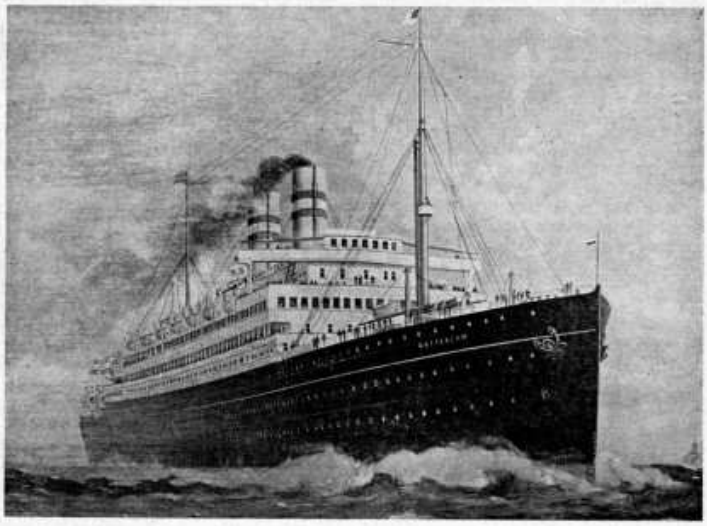

De voorganger van de 5e, nu in aanbouw zijnde, „Rotterdam", 1908—1939

Deze voor de R.D.M. zo eervolle opdracht heeft, alvorens ze ons werd gegeven, heel wat voeten in de aarde gehad, zoals we ook in de kranten hebben kunnen lezen. Dit is begrijpelijk, want alvorens men een zo geweldig bedrag van ca 100 millioen gaat uitgeven, dient er heel veel overleg gepleegd te worden.

Reeds jaren lang waren we op de tekenkamers steeds bezig geweest met het maken van ontwerpen en er is heel wat papier door de molen gegaan voordat het definitieve ontwerp werd vastgesteld. Definitief is wel wat kras gezegd, want de plannen zijn zodanig dat het uiterlijk van het schip nog aan heel wat wijzigingen kan bloot staan alvorens we van definitief kunnen spreken.

In alle geval, we zijn nu begonnen en laten we hopen dat ieder van ons zijn schouders er onder zet; het beschouwd als een eervolle taak zijn deel aan de bouw te mogen bijdragen en dat die bouw zo goed en vlot moge verlopen als dat het geval was met de „Nieuw Amsterdam".

R. D. M. EN ATOMEN (II)

Alvorens U te vertellen wat met die zeldzaam snelle uit het synchrocyclotron stralende deeltjes gedaan kan worden, zullen we trachten U eerst iets van atomen te verklaren.

Elke stof, hetzij een gas, een vloeistof of een vaste stof, is opgebouwd uit moleculen, als kleinste deeltjes van die stof. Het molecuul is weer opgebouwd uit atomen. Een atoom is het kleinste deeltje van een element. Zo is b.v. een molecuul water (H_2O), opgebouwd uit 2 atomen waterstof (Hydrogenium = H) en een molecuul zuurstof (oxigenium = O).

De moleculen van stoffen die we elementen noemen, bestaan slechts uit één atoom van dat element.

Dachten we vroeger — en nu wordt het moeilijker — dat een atoom het kleinste deeltje van een samengestelde stof of een element was, sinds rond 1900 weten we dat ook een atoom weer bestaat uit een aantal deeltjes. Dit aantal deeltjes is voor elk element verschillend, zodat de eigenschappen van elk element bepaald worden door het aantal deeltjes die in het atoom aanwezig zijn.

Eenvoudigheidshalve zullen we niet alle deeltjes waaruit een atoom opgebouwd kan zijn noemen, doch ons bepalen tot de voornaamste, n.l. de electronen, de protonen en de neutronen.

De protonen (positief geladen deeltjes) en de neutronen (neutraal, geen lading hebbend) vormen, dicht tegen elkaar aangedrukt door de kernkrachten, de kern van het atoom. De electronen draaien in een bepaalde baan om de kern heen en wel op een zeer grote afstand van de kern. Die „grote" afstand is in ons denken maar akelig klein, doch in verhouding tot de afmeting van de kern ontzaggelijk groot.

Een voorstelling ervan kunnen we ons maken door de zon als kern te beschouwen en de daarom heen draaiende planeten zoals de aarde, de maan, Mars, enz. als om de zon (de kern) draaiende electronen. Dit kan

U een denkbeeld geven van de ontzagwekkende grootheid, doch ook van nietigheid. Immers zo'n atoom (vergelijk ons zonnestelsel) is zo klein dat er b.v. ca 27.000.000.000.000 in één cm^3 lucht aanwezig zijn. Stellen we ons nu voor: de afstand van kern tot electronen, die in verhouding tot de afmeting van de kern zeer groot is, dan kunnen we denken dat zo'n atoom toch samendrukbaar moet zijn tot iets meer dan de grootte van de kern. M.a.w. we zouden de electronen naar de kern willen drukken. We weten dat het element ijzer bestaat uit ijzeratomen en toch behoeven we niet te proberen een stuk ijzer tot b.v. een duizendste van de oorspronkelijke grote samen te drukken. IJzer is hard en toch is er zoveel ruimte tussen die atoomdeeltjes, n.l. tussen de kern en de daarom heen draaiende electronen.

Hoe kan dat nu? Wel, in het atoom zijn zeer grote krachten werkzaam, die het drukken van een electron naar de kern tegengaan. Zeer groot zijn ook de krachten waarmede de protonen en neutronen in de kern aan elkaar gedrukt zitten.

We weten reeds dat elk atoom opgebouwd is uit een zeker aantal deeltjes dat voor elk element een bepaald aantal is. Zo bestaat het atoom van het element waterstof uit 2 deeltjes, 1 electron en als kern 1 proton. Alle andere elementen hebben een groter aantal deeltjes, vandaar dat waterstof nr. 1 staat in het periodieke stelsel der elementen als de lichtste ervan. In dit periodieke stelsel zijn alle tot nu toe bekende elementen opgesteld in de

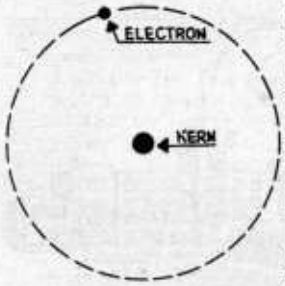

volgorde van het aantal deeltjes waaruit zij bestaan en bovendien in groepen onderverdeeld. Dit stelsel alleen geeft U al enig inzicht in de wonderen en het grootse van de natuur en de studie ervan is dan ook zeer de moeite waard en heus niet zo heel moeilijk.

Was uranium, met een ranggetal van 92, tot voor kort het zwaarste element, tegenwoordig houdt men het voor mogelijk dat er zwaardere elementen bestaan.

Lood heeft een rangnummer van 82, d.w.z. het heeft 82 protonen in de kern en 82 electronen in de electronenschaal om de kern. De kern van het loodatoom bevat ook nog 125 neutronen. Het Uraniumatoom ($_{92}U^{238}$) heeft een electronenschaal van 92 electronen, terwijl er in de kern 92 protonen en 146 neutronen (92 + 146 = 238) stevig aan elkaar zitten. Nu bestaat er ook Uranium $_{92}U^{235}$ hetgeen betekent dat er in plaats van 146 slechts 143 neutronen in de kern ervan aanwezig zijn. Deze twee soorten Uranium zijn chemisch niet van elkaar te onderscheiden. De kernphysica heeft ons echter geleerd dat er toch verschil is, n.l. de kern van dit laatste Uranium-atoom is niet in evenwicht, het is niet stabiel, men noemt de niet stabiele atomen: isotopen. Van veel elementen zijn isotopen bekend, dit zijn dus onstabiele elementen m.a.w. de kern tracht zich weer in evenwicht te brengen door afstoten of aantrekken van deeltjes totdat er weer een stabiel element gevormd wordt met het juiste aantal deeltjes. Een bekende isotoop is het ons bekende element radium ($_{88}Ra^{226}$) waarvan door uitstraling van deeltjes uit het atoom deze laatste, via een aantal isotopen, overgaan in het stabiele atoom van lood ($_{82}Pb^{207}$). Erg vlug gaat die overgang van het ene element naar het andere niet, tenminste niet bij Radium, want dit heeft ca 1620 jaren nodig alvorens de stralingskracht tot op de helft verminderd is. De hoeveelheid straling is evenredig aan de massa van het element. Men noemt elementen waarvan het atoom onstabiel is, dus isotoop, ook wel een radio actieve stof en men drukt de duur van de straling of de hoeveelheid daarvan uit in de tijd waarmede de straling van zo'n isotoop tot op de helft verminderd is. Men noemt dit de halveringstijd van zo'n element. Die halveringstijd is voor elke isotoop verschillend, zo zijn er isotopen (radio actieve stoffen) met een halveringstijd van 1 minuut en korter, die dus spoedig zijn „uitgestraald" en in een ander element zijn overgegaan. Evengoed zagen we dat Radium een halveringstijd heeft van ca 1620 jaar. Variatie genoeg dus.

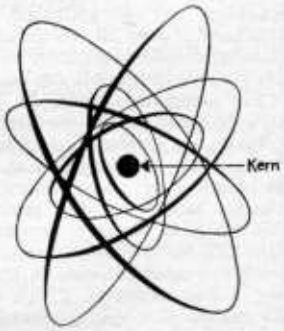

Het ingewikkelde uraniumatoom. De ellipsen zijn de banen van enkele van de 92 electronen die dit samengestelde atoom bezit.

Isotopen met een zeer korte halveringstijd komen nagenoeg in de natuur niet voor, en toch kan de radioloog er zo goed gebruik van maken. Daartoe kwam men, na diepgaand onderzoek, tot de conclusie dat men zelf isotopen moest kunnen maken, als we maar kans zagen van zo'n stabiel element een isotoop te maken, m.a.w. als we in de kern van een bepaald atoom het evenwicht konden verstoren door er deeltjes aan toe te voegen of er uit te halen. Hoe dit gelukte hopen we U een volgende keer duidelijk te maken.

NATIONALE OPSTELWEDSTRIJD

„GELIJKE INSPANNING — MEER RESULTAAT"

uitgeschreven door de

CONTACTGROEP OPVOERING PRODUCTIEVITEIT

te 's-Gravenhage

1. Aan de Nationale Opstelwedstrijd, die wordt gehouden onder het motto: „Gelijke Inspanning — Meer Resultaat", kunnen deelnemen **alle personen werkzaam in bedrijven, bij instellingen of organisaties in industrie, landbouw en handel,** met dien verstande dat de deelnemer op 31 Januari 1956 nog niet de leeftijd mag hebben bereikt van 31 jaar.
2. Teneinde een zo rechtvaardig mogelijke beoordeling der ingezonden opstellen te verkrijgen, is een indeling gemaakt naar:
   a. Inzenders met een academische opleiding of zij die daarmede gelijkgesteld wensen te worden.
   b. Inzenders met een middelbare opleiding of zij die daarmede gelijkgesteld wensen te worden.
   c. Inzenders die een lagere opleiding hebben genoten.

   De inzender mag derhalve, zoals uit het bovenstaande blijkt, desgewenst in een hogere beoordelings-categorie meedingen dan die, welke volgens de voorwaarden zou overeenkomen met de door hem genoten opleiding.

   Op het deelnemers-formulier, verkrijgbaar bij het Secretariaat Comité Ontwikkeling Middelgrote en Kleinere Ondernemingen, Coolsingel 58, Rotterdam, moet de inzender aangeven in welke categorie hij meedingt.
3. Het in te zenden opstel moet een beschrijving geven van een practijkgeval, waaruit duidelijk blijkt, dat bijvoorbeeld door de invoering van nieuwe werkmethoden, door verbetering van de interne of externe organisatie (lay-out, intern transport, beloningsstelsel, typebeperking, uitbesteding, etc.), door toepassing van (eenvoudige) hulpmiddelen, door sfeerverbetering, etc. de productiviteit in het betrokken bedrijf, instelling of organisatie (of in een afdeling daarvan) is gestegen.
4. Het opstel mag geen droge opsomming zijn van technische feiten, doch moet een logisch opgebouwd verhaal zijn en moet verband houden met het motto van deze wedstrijd: „Gelijke Inspanning — Meer Resultaat". Eventuele illustraties (foto's, tekeningen, grafieken) bij het opstel zijn gewenst, doch niet vereist.
5. Bij de beoordeling van het opstel zal niet in de eerste plaats worden gelet op de stijl, doch in het bijzonder op de inhoud en de helderheid van het betoog.
6. Het ingezonden opstel mag niet meer dan 3000 woorden tellen. De tekst moet getypt worden ingestuurd.
7. Elk ingezonden opstel dient vergezeld te zijn van een juist en volledig ingevuld en ondertekend deelnemersformulier. Indien dit niet het geval is zal het opstel niet voor beoordeling in aanmerking komen.

   De op het deelnemersformulier voorkomende verklaring dient ondertekend te zijn door de Directeur of een lid van de Directie van het bedrijf, de organisatie of instelling, waar het in het opstel beschreven practijkgeval is aangetroffen.

   Deze verklaring houdt in dat het opstel voor publicatie wordt vrijgegeven, zonder dat echter de naam van bedrijf/organisatie/instelling zal worden vermeld. De rechten van publicatie berusten dan bij de Contactgroep Opvoering Productiviteit, Raamweg 44, 's-Gravenhage.

   Alle ingezonden opstellen worden het eigendom van de C.O.P. Indien door de C.O.P. wordt overgegaan tot publicatie van een opstel, dat niet voor een prijs in aanmerking is gekomen, zal aan de betrokken deelnemer een redelijk honorarium worden uitgekeerd.
8. De opstellen zullen in eerste instantie worden beoordeeld door een der inter-Provinciale Jury's I, II en III. Jury I voor de provincies Groningen, Friesland, Drente en Overijsel. Jury II voor de provincies Gelderland, Limburg, Brabant en Utrecht en Jury III voor de provincies Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Holland. In deze inter-Provinciale Jury's hebben zitting vertegenwoordigers van de Provinciale Contactcommissies voor de Productiviteit en voor wat betreft de provincies N.-Holland en N.-Brabant vertegenwoordigers van de Gewestelijke afdelingen van het Nederlandse Instituut voor Efficiency.

   De inter-Provinciale Jury's zullen per provincie voor elke onder punt 2 genoemde categorie maximaal drie opstellen aanwijzen, die voor de eindbeoordeling in aanmerking komen.

   Een Nationale Jury zal vervolgens voor elke categorie een 1e, 2e en 3e prijswinnaar aanwijzen, indien zij daarvoor termen aanwezig acht. In totaal zullen er maximaal negen landelijke prijswinnaars zijn.
9. De keuze van de bekroonde opstellen is voor alle partijen bindend. Derhalve zal over de door de inter-Provinciale en Nationale Jury's genomen beslissingen geen correspondentie kunnen worden gevoerd.
10. De prijswinnaars kunnen in aanmerking komen voor de volgende prijzen:
    3 — **Eerste** prijzen van elk *f* 2.000,—.
    3 — **Tweede** prijzen van elk *f* 1.250,—.
    3 — **Derde** prijzen van elk *f* 500,—.
11. **De inzending sluit op 31 Januari 1956.**
    De opstellen moeten op die datum in het bezit zijn van het Secretariaat Comité Ontwikkeling Middelgrote en Kleinere Ondernemingen, Coolsingel 58, Rotterdam.
12. **De uitslag van de Nationale Opstelwedstrijd: „Gelijke Inspanning — Meer Resultaat" zal worden bekendgemaakt op 1 Mei 1956.**

DE WEKKER IN CALIFORNIE

Gaarne plaatsen wij onderstaande brief van een oude bekende.

Geacht bestuur W.E.K.

Hiermede wil ik mijn schuld inlossen om, zoals ik U beloofd had, eens iets uit en over San Francisco, Californië, te schrijven.

Allereerst dank ik U hartelijk voor het regelmatig toezenden van De Wekker. Telkens is het weer prettig iets van collega's en bekenden en de R.D.M. te weten. Vooral de laatst ontvangen Wekker met foto van collega Schenk vond ik echt Amerikaans, omdat ik daarop ook mijn v.m. chef, de heer Rothman ontdekte, wat getuigt van gevoelens voor elkaar hebben en daar komt vanzelf een goede samenwerking van. De leuze waar W.E.K. altijd zo op hamert.

Wat mij betreft, wel, ik ben vrijwel steeds aan het werk geweest. Ik heb hier enige tijd bij Bethlehem Pacific Coast Shipyard gewerkt, in reparatie en nieuwbouw. Wanneer ik deze werf vergelijk met de Droogdok, dan kan ik niets anders zeggen, dan dat de R.D.M. een zeer moderne werf is en dat ze maar eens bij de R.D.M. moeten gaan kijken. De manier van werken is ongeveer dezelfde, alleen er is moderner gereedschap voor iedere bankwerker. Je werkt hier 40 uur per week en als de fluit gaat, dan sta je bij je werk, er gaat geen minuut verloren, want „time is money" hier. Is er een dag geen werk, dan sta je op straat. Dat gebeurde mij na mijn eerste veertien dagen werken en mijn eerste loon dat ik in de U.S.A. verdiend had. Ik ben toen naar de chef gestapt en heb hem gevraagd hoe het mogelijk was dat de mensen gevoel voor hun werk of fabriek hadden, als je telkens op straat gezet werd. Hij zei: de mensen zijn er aan gewend en verdienen meer dan in

„the old country". Maar ik zou binnen enkele dagen per telefoon een oproep krijgen, zodat iedereen haast verplicht is telefoon te nemen. In vele dingen is Amerika een hard land en je moet je er doorheen weten te slaan. Gelukkig heb ik op de R.D.M. een goede leerschool gehad en dus sta ik hier niet voor gek. De mensen doen meestal hetzelfde werk, z.g. specialisten. Ik behoef dat niet te doen, omdat ze zien dat ik overal aan gewerkt heb. Sommige dingen zijn moderner dan bij ons. „Ons" is de R.D.M., hoor! Zo is in iedere machinekamer telefoon met de bazenkast of chef. 2 mensen op scooter met zijspan doen de hele dag niet anders dan klein overhaalwerk van en naar boord brengen. Alles wat nodig is, bouten, packing, luchtslangen, enz. wordt gebracht. Op ieder schip wordt een grote kist gereedschap gezet en de voorman of oudste bankwerker heeft daar de sleutel van. In de dokken rijden smalle autokranen om schragen te verzetten, zodat de stationnaire dokkranen uitsluitend dek- en machinekamerwerk kunnen verrichten. Ieder voertuig op de werf heeft mobilofoon. Overwerk moet dubbel betaald worden, dus is te duur. Daarom wordt in 3 ploegen gewerkt. De avondploeg begint om 4 uur 30, krijgt 10 % meer loon en werkt 37½ uur per week. De nachtploeg krijgt hetzelfde, maar werkt 35 uur. Zo weet U dan het een en ander en laat ik U tevens weten dat ik verhuisd ben naar 1440 Golden Gate Avenue. Gaarne zou ik van U het adres van de voorzitter van de Fotoclub willen hebben, please.

En verder de hartelijke groeten aan U, collega's en bekenden.

Fam. Joop Maass

Waarde Joop,

Het adres van de secretaris van de fotoclub is:
de Heer J. Bek, Rondolaan 29b, Heyplaat.

Wij wensen je van harte succes in dit verre land en hopen na verloop van tijd nog eens wat van je te horen.

Red.

VERENIGINGSMEDEDELINGEN

Secr.: M. P. v. d. Borden, Kortebrantstraat 37, Rotterdam

Culturele avond

Voor abonnementhouders - 14 December in Ons Huis

MARIONETTENTHEATER

De barbier van Sevilla

Komische opera in drie bedrijven van Giacomo Rossini.

Korte inhoud:

EERSTE BEDRIJF. De jonge graaf Almaviva brengt een serenade aan een onbekende schone en heeft daartoe door middel van zijn dienaar Fiorello, enkele muzikanten bijeengebracht.

De jonge dame, Rosina genaamd, wordt angstvallig bewaakt door haar vrekkige voogd dokter Bartolo, die zélf loert op haar bruidsschat. Toch weet ze op listige wijze een briefje in handen van de graaf te smokkelen die, gebruikmakend van de afwezigheid van de dokter, haar in een lied te kennen geeft de arme „Lindoro" te zijn en haar zijn hart en hand aanbiedt.

Inmiddels is de vrolijke barbier Figaro ten tonele verschenen. Hij is bekwaam met kam en schaar, maar niet minder in liefdeszaken. Onmiddellijk bereid tot goede raadgeving, ontvouwt hij Almaviva zijn plan. De Graaf moet zich als soldaat vermomd en dan nog liefst dronken, toegang verschaffen tot het huis van dokter Bartolo. De graaf, zeer verheugd in het vooruitzicht zijn aangebedene te ontmoeten, belooft Figaro een rijke beloning.

Hun vreugde uiten zij in een uitbundig duet.

TWEEDE BEDRIJF. Rosina is bezig een heimelijk briefje te schrijven aan de jonge man, die onder haar balcon stond. Zij wordt daarin gestoord door haar voogd en de komst van de zangleraar Basilio, die een vriend van dokter Bartolo en bovendien een aartsroddelaar is. Hij waarschuwt dan ook dokter Bartolo voor de graaf Almaviva en geeft hem de raad de minnaar door middel van lasterpraatjes onschadelijk te maken. Figaro heeft beiden beluisterd, maar Rosina is hierdoor niet uit het veld geslagen en vertrouwt de barbier het briefje voor „Lindoro" toe. Als dokter Bartolo haar argwanend ondervraagd over de inkt aan haar vingers, weet zij allerlei uitvluchten, die haar voogd in woede doen ontsteken.

Plotseling wordt er op de deur gebonsd en een dronken soldaat vraagt om inkwartiering. Hij gedraagt zich zeer onbehouwen, zodat er grote ruzie ontstaat, temidden waarvan hij een briefje voor Rosina laat vallen. Met briefje wordt door haar handig verwisseld, zodat dokter Bartolo de indruk krijgt slechts een waslijst onderschept te hebben. Ten zeerste verbolgen wil dokter Bartolo de brutale militair te lijf en tevergeefs trachten de inmiddels binnengekomen Figaro en Basilio de vechtenden te scheiden.

Tot overmaat van ramp verschijnt plotseling een troep soldaten, waarvan de officier graaf Almaviva wil arresteren, doch dadelijk in de houding gaat staan, wanneer de graaf zich aan hem kenbaar maakt. Tenslotte is de situatie zó verwarrend geworden, dat allen het hoofd kwijt raken, hetgeen in de levendige finale tot uitdrukking komt.

DERDE BEDRIJF. Graaf Almaviva heeft een nieuwe list verzonnen. Als muziekleraar verkleed, treedt hij bij dokter Bartolo binnen en stelt zich voor als Don Alonzo, leerling en plaatsvervanger van Basilio, die door ziekte verhinderd is. Dokter Bartolo ontvangt hem met gemengde gevoelens, doch Don Alonzo toont hem een briefje, dat Rosina schreef aan Almaviva. Thans ziet dokter Bartolo in hem een vriend en bondgenoot en geeft hem toestemming de zangles te geven.

Intussen komt Figaro binnen om de dokter te scheren, doch deze wil daar aanvankelijk niets van weten.

Algemene verwarring ontstaat er, als Basilio binnenkomt. Hij is in het geheel niet ziek, doch wordt door de anderen dermate overrompeld, dat hij zich geheel verbouwereerd terugtrekt. Het scheren kan nu plaats vinden en de geliefden krijgen hierdoor gelegenheid enkele woorden met elkaar te wisselen. Dokter Bartolo doorziet echter het spel en drijft ze uit elkaar.

Intussen wordt het avond en komt er een geducht onweer opzetten. Door de duisternis beschut, komen Almaviva en Figaro heimelijk over het balcon naar binnen, teneinde Rosina volgens afspraak te ontvoeren. Als Rosina verschijnt, wil Almaviva haar tegemoet snellen, doch zij wijst hem koel af. Haar voogd had haar immers verteld, dat de onbekende jonge man haar briefjes doorgeeft en dus voelt zij zich bedrogen. Hij helpt haar echter vlug uit de waan, door zich aan haar bekend te maken. „Lindoro" en graaf Almaviva zijn één en dezelfde! Zo zijn ze het dus spoedig eens.

Hun geluk wordt echter verstoord door de komst van Basilio en een notaris, welke laatste door dokter Bartolo ontboden is om zijn huwelijk met Rosina te voltrekken. Maar Figaro maakt hem wijs, dat graaf Almaviva de bruidegom is en als Basilio wil protesteren, krijgt hij de kous: een ring of een pistool op zijn borst, zodat hij haastig als getuige wil fungeren.

Dokter Bartolo komt juist te laat om dit te verhinderen en moet zich in het onvermijdelijke schikken.

HET WITTE LEGIOEN

Toneelspel in drie bedrijven door M. van Vught
op te voeren door de Toneelgroep W.E.K. op

ZATERDAG 24 DECEMBER
in het Feestgebouw Courzand - Aanvang 20 uur
MAANDAGMORGEN 26 DECEMBER (2e Kerstdag)
in de Rotterdamsche Schouwburg - Aanvang 10 uur

Het stuk speelt in een ziekenhuis en geeft een beeld van de strijd en toewijding van doktoren en verpleegsters om oorlogsinvaliden weer als volwaardige mensen aan de maatschappij terug te geven. Ook hier echter, zoals overal waar mensen leven, intrige, jaloezie en liefde. Toegangsbewijzen à *f* 0,50 zijn in schafttijd (12 uur 30 tot 13 uur) op vertoon van het lidmaatschapsbewijs verkrijgbaar aan het loket van de Loonafdeling en in het Schaftlokaal N.W. van 5 tot en met 9 December en op 12 December.

Voor Heyplaatbewoners in Courzand (garderobe) op Maandag 12 December van 18 uur tot 19 uur 30.

De zaal van Courzand zal in vakken worden verdeeld, terwijl in de Schouwburg de rangen zullen worden verloot. Hiervan zal de uitslag enkele dagen voor de opvoering per aanplakbiljet worden bekendgemaakt.

SOIREE DANSANTE

ZATERDAG 7 JANUARI in Emporium
ZATERDAG 14 JANUARI in het Feestgebouw Courzand
Aanvang 20 uur
Met medewerking van ons dansorkest
„Melodie en Rhythme".

Toegangsbewijzen à *f* 0,50 zijn in schafttijd (12 uur 30 tot 13 uur) op vertoon van het bewijs van lidmaatschap verkrijgbaar aan het loket van de Loonafdeling en in het Schaftlokaal N.W. van 5 tot en met 9 December en op 12 December.

Voor Heyplaatbewoners: In Courzand (garderobe) op Maandag 12 December van 18 uur tot 19 uur 30.

FOTOCLUB

Het is met de fotografie als met alle andere liefhebberijen. Wie eenmaal onder de bekoring is gekomen van goede foto's, b.v. op een Fototentoonstelling, en naar aanleiding hiervan zelf de fotografie gaat beoefenen en ondervindt welke grote mogelijkheden deze liefhebberij biedt, heeft er voorgoed zijn hart aan verpand. Wat zijn dan die vele mogelijkheden?, zult U vragen. Daar is dan in de eerste plaats het opnemen bij dag- en bij kunstlicht (fotolampen of flitslampen), ten tweede het gewone afdrukken en vergroten, het maken van dia's (Lantaarnplaatjes) zwart-wit, en het maken van kleurenfoto's en -dia's. Dan hebben we nog niet gesproken over de op te nemen onderwerpen, b.v. landschappen, bloemen, portretten,

IN 'T SPIEGELEND LICHT Foto: J. Houwelingen

stillevens, interieurs, enz. Er zijn nog tientallen andere onderwerpen die de moeite waard zijn. Het is een voldoening als je weer eens een prima foto hebt gemaakt en een aansporing om verder te gaan. Om verder te komen in de fotografie moeten we fotoboeken lezen en ik wilde onze leden er op wijzen dat wij verschillende nieuwe boeken voor onze bibliotheek hebben aangeschaft, o.a. Landschapfotografie door A. P. W. van Dalsum en Flitsfotografie door D. A. de Korte, terwijl elke week de nieuwe nummers van Focus op tafel liggen. De heer W. W. Pronin is tegenwoordig onze commissaris van materiaal; bij hem kunt U dus voortaan terecht voor boeken en tijdschriften. Voor December hebben we weer een aardig programma, dat luidt als volgt:

1 Dec. **Over perspectief**

8 „ **Het zelf maken van fotografische apparaten**
1 **Droogkast voor films**
2 **Electronische belichtingsklok**
door de heer W. W. Pronin

15 „ **Het maken van kunstlichtfoto's**
door J. Bek. Toestellen meebrengen a.u.b.

22 „ **Over flitsfotografie**
door de heer C. Vos

29 „ **Competitie Foto van de Maand**
Vrij onderwerp

Onze oproep voor nieuwe leden in de vorige Wekker heeft succes gehad, want deze maand hebben we weer 2 nieuwe leden ingeschreven, n.l. de heren J. C. Stuijt en P. Verzijlbergh. Welkom namens bestuur en leden.

J. Bek secr.

KLAVERJASSEN

Nu onze Bondscompetitie weer aan het draaien is zullen we weer eens wat laten horen.

Onze eerste ploeg zit het mee en tegen, dit is pas het begin, dus ik kan niet anders zeggen dan zet 'm op, jongens!

7 November speelden we de wedstrijd Robus—W.E.K. die voor ons een aardige overwinning bracht: 179—215. Er heerste daar een gezellige, ouderwetse sfeer en er werd prettig gespeeld. Het koppel Beel—Noteboom slaagde er in drie partijen te winnen, dus de stemming was best.

De dames, die het op 3 November tegen de heren opnamen, lieten zich na de eerste ronde, waarin ze 1200 punten voorsprong hadden, gewoon bang maken, zodat we een nogal grote nederlaag boekten. We hopen dat ze over hun plankenkoorts heen zijn, want we moeten nog ongeveer 5 × tegen andere heren spelen en uiteindelijk reken ik op de winst.

Op onze mevr. Bosch II kunnen we natuurlijk niet altijd rekenen, want geregeld komen brengt voor haar onvoorziene moeilijkheden mee. Maar als ze er was heeft ze een aardige partij voor ons gespeeld.

Dus dames, goed oefenen en de winst is ons hoor!

Onze vriend Goddijn kan nog steeds niet komen, maar hij is erg belangstellend, dus wie tijd over heeft ga hem eens opzoeken: Jacobusstraat bij de Binnenweg.

De plaatwerkers beginnen het al aardig te leren, maar om van W.E.K. te kunnen winnen hebben ze het boekje toch nog nodig. Echter, winnen of niet, het is een prettige ploeg en dat is het voornaamste. Tot ziens! zullen we maar zeggen.

N.P.

WANDELEN

Zaterdagavond 1 October jl. des avonds om tien uur vertrokken drie van onze leden vol goede moed voor een mars van HONDERD kilometer. De foto's van deze krachtprestatie zijn inmiddels al in de couranten verschenen. Afgezien van een enkel blaartje is de mars goed verlopen en alle drie de lopers keerden „fit" terug op de plaats vanwaar zij vertrokken. Een woord van waardering en hulde is zeker op zijn plaats en hierin betrekken wij vanzelfsprekend de verzorger van de lopers, want door zijn aanwezigheid konden de lopers met een gerust hart aan deze tocht deelnemen. Daarom, verzorger: „Hartelijk dank!"

Op Zaterdag 25 September nam W.S.V. „Dockyard" deel aan een 25 km-mars in Overschie. We kunnen terugzien op een mooie mars en een goed resultaat. Het lopen langs het mooi uitgestippelde parcours was op zichzelf al een waar genoegen, behalve een gedeelte in Overschie, waar het nu niet bepaald aangenaam toeven was wegens een bepaalde geur in de atmosfeer. Gelukkig waren alle deelnemers in het bezit van een zakdoek, welke dan ook geruime tijd als gasmasker tegen de neus gehouden werd. Eén keer was echter niet genoeg, want ook op de terugweg kregen we hetzelfde te incasseren!

Maar ondanks alles was de uitslag:

1 W.S.V. „Boele"
2 W.S.V. „Dockyard"
3 W.S.V. „Schram"

We zijn dus tweede geëindigd. Het is voorwaar een mooi resultaat voor onze jonge wandelsportvereniging!

de Secretaris

AAN DE JUBILERENDE H. VAN RONGEN

Collega Van Rongen,

Enkele dagen geleden ging het over de tongen,
Dat je 25 jaren geleden naar een plicht werd gedwongen.
Ten eerste tegenover je baas,
Dat vond je zelf ook niet zo dwaas.
De jaren voor de oorlog hebben we je niet gekend,
Maar daarna ben je door ons wel een beetje verwend.
Bij het persen van een tank, dat is waar,
Stond je voor ons toch altijd klaar.
Of voor het slopen van een blok
Was je ook present in het dok.
Maar kwamen we je halen na bezette tijd,
Dan werd je weleens zo wit als krijt.
En bij het zakken van een dok,
Dan zat je er altijd op.
En keek je naar die of gene
Of ze al in 't dok waren verschenen
Om te controleren van plug of beer,
Dan gaf je je orders: zakken maar weer.
Vele schepen heb je zien komen en zien gaan
Maar één schuitje, daar blijf je in staan,
Met je vrouw als stuurman en je kind als matroos,
Zij beiden maakten je nooit boos.
's Morgens vroeg dan kreeg je een por,
Dan zei het vrouwtje: „Henk het is tijd hoor".
Dat heeft ze gedaan 25 jaar lang,
En dat is van het grootste belang.
Dan kwam je 's avonds moe thuis, maar niet versleten,
Dan stond je vrouw ook klaar met het warme eten.
Ook U mevrouw, deed Uw plicht heel trouw
En dat deed U zonder berouw,
En klopten we 's avonds aan de deur
Dan zei U: „Henk daar komen ze weer met dat gezeur".
Daarom mevrouw en collega Henk,
Hebben wij een prachtig geschenk.
En dat je nog vele jaren, zonder verwijten
Met gezondheid mag verslijten.
En hier is nog een miniatuur-dok,
Neem dat maar mee naar je hok,
Want komen we je niet halen,
Dan kun je daar naar gaan zitten staren.

AFSCHEID H. DE VRIES

In de ochtendschafttijd op 29 October j.l. kwamen de plaatwerkers bijeen om van hun scheidende collega Herman de Vries afscheid te nemen.

Als eerste spreker nam collega Moerkerken het woord, die een speech hield op rijm:

Herman de Vries, Nassaulaan 18 te Schiedam,
Wij, plaatwerkers van de R.D.M.,
Wilden dat je met je vrouw hier kwam,
Om afscheid te nemen van de plaatwerkerij,
En van je collega's, een hele rij.
De eerste die deze taak namens de bazen verricht,
Is baas Muilman, dus goed geluisterd en monden dicht.

Hierop nam baas Muilman het woord, die het werk van Herman prees en wees op het feit dat vroeger het theoretische van het vak plaatwerken niet zo gemakkelijk was als heden, zodat jongere krachten zich ook op de theorie hadden toegelegd. Het werk van Herman was altijd goed en degelijk en was een voorbeeld voor de jongeren.

Ook zag hij dit afscheid als een mijlpaal voor de plaatwerkerij in zijn geheel. Daarom wenste spreker, alvorens afscheid te nemen, een driewerf hoera uit te roepen op de scheidende, op het vak plaatwerken en op de R.D.M. Wat daarop spontaan geschiedde.

Vervolgens ging collega Moerkerken met zijn speech verder.

Je hebt vernomen wat er is gezegd,
Het was heel mooi en lang niet slecht.
Nu zal ik proberen met mijn bescheiden krachten,
Het leed van het scheiden wat te verzachten.
Achter je rug om hebben wij met je vrouw gesproken,
Het had een goede bedoeling, dus niet om te stoken.
Je krijgt van ons iets wat je nooit had gedacht,
Een verlichte rooktafel; zeg zelf, is het geen pracht?
Je kunt hem gebruiken en er tevens bij leren
De as van pijp, sigaret of sigaar
Niet op de grond te deponeren.
Gebruikt hem nog jaren met plezier en tevree,
En neem hem dadelijk in de taxi mee.
Als een symbolisch aandenken
Willen wij je ook iets aparts schenken.
De kleinste uit de bedrijfsschool hebben wij moeten verzoeken
Om dat geschenk te doen uit de doeken.
Machines bekleden was je lust en je leven,
Dus in die geest iets gegeven.
Kom, kleine plaatwerker, nu opgelet,
Het geschenk in Hermans handen gezet.
Twee boekensteunen, die zijn geflankeerd
Door twee schermkappen, in de olie gesmeerd,
Als je dit geschenk dan thuis weer eens beziet,
Vergeet dan de plaatwerkers van de R.D.M. niet.
Tot besluit zal een kernlid je nog iets geven,
Waar je voorlopig van kan leven.
De man van de kern zal dit heel spontaan overreiken,
Daar kunnen allen, ook de niet-leden, naar kijken.
En wanneer dan dit alles voorbij is en gebeurd,
Wordt de laatste bladzij van werkzaamheid voor de R.D.M. voor jou afgescheurd.

Je collega Jan Moerkerken

Hierna nam collega J. Fafie het woord en deelde, na het overhandigen van het couvert, mede dat er nog vele **niet**-leden waren. Dus een aansporing om zich op te geven als lid. Daarna dankte Herman de Vries allen. Hij kon het niet begrijpen en had niet gedacht dat zoiets voor hem gedaan werd. Hierna namen allen afscheid van Herman en wensten hem met zijn vrouw nog vele rustige en gezonde levensjaren toe.

H.D.

DANKBETUIGINGEN

Met grote waardering namen wij kennis van de dankbetuigingen die wij ontvingen van:

Een groep lassers voor de medewerking verleend aan de excursie naar de „Lastu 55" te Utrecht op 15 Oct. j.l.

C. van Rijswijk; voor de belangstelling bij zijn zilveren bruiloft.

A. Slavenburg; voor de belangstelling bij zijn afscheid.
F. Scherpenisse; voor de belangstelling bij zijn zilveren bruiloft.

H. van Rongen; voor de belangstelling bij zijn Jubileum.
J. J. de Maker; voor de belangstelling bij zijn afscheid en van
mevr. Polet voor het fruit dat haar echtgenoot i.v.m. zijn ziekte heeft ontvangen.

Op 29 October 1955 werd de heer

H. J. DE VRIES,

plaatwerker van beroep, geboren 24 October 1890 en wonende Nassaulaan 18b te Schiedam, gepensionneerd. Hij was van 23 Augustus 1919 tot 21 Juni 1939 bij de N.W. en daarna bij de R.D.M. werkzaam.

Op 5 November verliet de heer

D. KROS,

geboren 7 September 1890 en wonende Westerbeekstraat 48, Rotterdam, met pensioen de R.D.M., waar hij vanaf 19 Januari 1915, met een aantal onderbrekingen, vele jaren als klinker werkzaam was.

Officieel afscheid van de heer Giljamse op 24 Sept. '55. Door ziekte was hij verhinderd dit op tijd n.l. 30 Juli j.l. te doen. (zie De Wekker van Aug. '55)

Afscheid van J. J. de Maker, (zie De Wekker van October j.l.)

Onze taal

Over het gebruik van het koppelteken bestaat wel eens misverstand. Men schrijft: De voor- en achtersteven van het schip; de onder- en bovenstaande cijfers; prijzen voor de groot- en kleinhandel; in- en verkoop, enz. Het koppelteken wordt dus gebruikt in samentrekkingen van twee woorden, ter vervanging van een **gedeelte van zo'n samengesteld woord,** niet van een heel woord. Dus niet: de zoete- en zure melk; hier hoort het koppelteken niet gebruikt te worden.

César Gezelle heeft over dit misverstand een gedicht geschreven, dat U wellicht aardig vindt:

'k Zie schapen, witgewold,
'k Zie rid- en runders draven,
'k Zie vo- en vlegels zich
Aan wa- en bitter laven,
Al is de stad ook vol
van stu- en decadente'
Die speel- en alcohol
Verkiezen boven lente,
U, boe- en kippen-ren,
U, lust- en korensc-hoven,
U, var- en vlinderken,
U stel ik ver daarboven!
In 't mooie voorjaarsweer
Gaan bloe- en ramen open;
'k Zie ieder met een bloem,
Zelfs schoo- met anjers lopen,
'k Zie ei- en beuken staan,
En dreu- en and're mussen,
Wijl lij- (geen vrijsters!) slaan,
'k Zie kro- en meisjes kussen.
En mens en kunstenaar,
Zij dragen en zij eten
Veel flam- en waterbaars,
Bij 't hij-, zij-, zwijgend zweten.
Geen pneu-, slechts harmonie:
De tweedracht wijkt voor vrede,
De ru- voor poëzie,
Juicht kin- en ouders mede!
Want len- en warmte is daar,
Mijn geest stijgt op, naar boven,
'k Wil nat- en morgenuur
Met vul- en lippen loven!

v.V.

RECTIFICATIE

In onze October-puzzle werd een abuis geconstateerd, dat door de meesten onder U wel zal zijn opgemerkt.

Er stond n.l. voor 43 horizontaal vermeld: Eiland ten W. van Curaçao, terwijl bij 27 verticaal werd gevraagd: Portugees. De laatste letter van het eiland (Aruba) werd tevens de middelste letter van de Europeaan (Portugees). Natuurlijk klopte dit niet, en de inzenders hebben ons hierop attent gemaakt. Wij bieden voor deze vergissing onze excuses aan. Redactie

Oplossing Kruiswoord-puzzle.

Horizontaal: 1 Amstel, 6 adonis, 11 M.O., 12 me, 13 ge, 14 Ob, 16 te, 18 spektakel, 22 ba, 23 git, 25 al, 26 An, 27 pijl, 28 eelt, 30 Nico, 32 Amram, 34 bijt, 36 Garda, 38 sim, 39 metro, 41 ton, 42 uniek, 43 Aruba, 44 San, 46 Eelde, 48 gas, 51 potas, 54 ree, 55 beest, 57 Edom, 59 bode, 60 een, 62 ja, 63 re, 64 sik, 66 Ra, 67 pastorale, 71 ne, 72 hé, 73 sa, 74 A.V., 75 dg, 77 kornak, 78 Toledo.

Verticaal: 2 mm, 3 s.o.s., 4 emelt, 5 Lek, 6 aga, 7 Dekan, 8 noi, 9 ib, 10 etgras, 15 Balkan, 17 ei, 19 palm, 20 tapijt, 21 enig, 22 bij, 25 Termunten, 27 Portugees, 29 e.a., 31 Ca., 33 mi, 34 beker, 35 trade, 37 do, 39 mee, 40 ore, 44 Spiers, 45 Ao, 47 lente, 49 as, 50 staket, 52 A.D., 53 soja, 55 boel, 56 Ed., 58 massa, 59 bravo, 61 e.a., 65 in, 67 per, 68 tak, 69 rat, 70 Ede, 72 ho, 76 Gd.

Ook deze keer waren er maar weinigen die hun oplossing inzonden. Slechts twaalf inzendingen kwamen bij de redactie binnen, waaronder vier zonder fouten.

Na loting werd bekend dat deze keer de prijzen à *f* 2,50 werden gewonnen door de heren

T. de Kruyk, Mijdrechtstraat 20, Heyplaat en
S. Verhey, Burg. Beyenstraat 40, Pernis.

De prijzen kunnen bij de penningmeester, de heer K. Schrier, worden afgehaald.

MAAK ZELF UW KRUISWOORD-PUZZLE

en win één van de 50 flinke geldprijzen

(ruim *f* 5.000,— uitgeloofd)

1. Vul zelf de open vakjes in
   - ★ met **Nederlandse zelfstandige naamwoorden**
   - ★ ingeburgerde zelfstandige naamwoorden van vreemde oorsprong mogen ook gebruikt worden.
   - ★ geen aardrijkskundige namen; geen eigennamen.
   - ★ geen afkortingen; geen herhalingen; geen onbehoorlijke woorden.

2. Probeer daarbij een zo hoog mogelijk aantal punten per woord te halen, met onderstaande waardering:

a	e	i	o	u	= 2 punten
ij/y	b	d	g	k	= 4 punten
l	m	n	p	t	= 6 punten
f	h	r	s	z	= 8 punten
c	j	v	w	x	= 10 punten

Bijvoorbeeld: BOEK = 4 + 2 + 2 + 4 = 12 punten
maar: VOER = 10 + 2 + 2 + 8 = 22 punten!

Als totaal aantal punten geldt de waarde van **alle** letters in de 56 vakjes, dus ook GEEFT.

3. **GROEP I: Twintig** verschillende inzenders met de meeste geldige punten, die *f* 1,— extra postzegels hebben geplakt, krijgen ***f* 0,50 per punt** uitbetaald. (bijv.: 300 × *f* 0,50 = *f* 150,—).
   Alle inzenders in deze groep krijgen een lijst met de uitslag toegezonden.
   GROEP II: Dertig verschillende inzenders met de meeste geldige punten, die *f* 0,50 extra postzegels hebben geplakt, krijgen ***f* 0,25 per punt** uitbetaald. (bijv.: 300 × *f* 0,25 = *f* 75,—).
4. **Voorwaarden**
   - ★ Oplossing op een briefkaart plakken of overtekenen.
   - ★ Totaal aantal punten daarbij vermelden.
   - ★ Op de adreszijde, naast het gewone posttarief (7 cent buiten Den Haag):
     f 1,— extra postzegels plakken, wanneer U ***f* 0,50 per punt** wilt winnen = GROEP I.
     f 0,50 extra postzegels plakken, wanneer U ***f* 0,25 per punt** wilt winnen = GROEP II.
     Inzenders in Groep II die een lijst met uitslagen wensen, moeten *f* 0,15 extra postzegels plakken.
     Deelnemers in het buitenland: „Internationale antwoordcoupons" inzenden a.u.b.
   - ★ Uw naam en adres duidelijk schrijven (met blokletters).
   - ★ Adresseren aan **„Het Rode Kruis", Prinsessegracht 27, Den Haag.**
   - ★ Inzendingen moeten uiterlijk **15 Januari 1956 vóór 12 uur** binnen zijn.
5. De namen van de prijswinnaars, door een onafhankelijke jury aangewezen, worden opgegeven:
   a. aan de bladen, waarin de puzzle is geplaatst
   b. aan de inzenders in GROEP I
   c. aan de inzenders in GROEP II die 15 cent extra postzegels hebben bijgeplakt.

   De prijswinnaars krijgen persoonlijk bericht.
6. Over deze prijsvraag kan geen correspondentie worden gevoerd.

(Beschermd door de Auteurswet van 1912)

IN MEMORIAM

Op 24 October 1955 overleed de heer

J. ARNOLD,

geboren 19 November 1887, gewoond hebbende Dirk van Wassenaarstraat 11 te Schiedam. Hij is van 23 November 1921 af werkzaam geweest als werkmeester bij de N.W.

Op 11 November 1955 overleed de heer

P. A. BOUMAN,

geboren 12 Januari 1897 en gewoond hebbende Sirrahstraat 14, Rotterdam, Tuindorp Heyplaat. Hij was als werkmeester van 17 September 1928 af in dienst van de R.D.M.

Op 11 November 1955 overleed de heer

J. v. d. RIJT,

geboren 16 Maart 1907 en gewoond hebbende Reamurstraat 14a te Schiedam. Hij was als brander sinds 22 Januari 1946 op de N.W. werkzaam.

Dat zij rusten in Vrede.